

El cine es considera una ferramenta preventiva eficaç davant de les conductes psicosocials de risc, com el consum de drogues. Des de el PMD/UPCCA-València, el CENDOC Dr. Emilio Bogani i la FAD s'ha elaborat la Guia "Toca Cine", en la que es plantegen activitats per a realitzar al voltant del visionat d'una pel·lícula.

El DVD es podrà sol·licitar en préstec al

Centre de Documentació CENDOC Dr. Emilio Bogani www.cendocbogani.org

FITXA TÈCNICA

TÍTOL: LA LLAVE DE SARAH

DIRECCIÓ: Gilles Paquet-Brenner

ANY: 2010

DURACIÓ: 111 minuts

GÈNERE: Drama/Nazisme

RECOMANADA: Majors de 7 anys

REPARTIMENT: Kristin Scott Thomas, Mélusine Mayance, Niels Arestrup, Aidan Quinn, Frédéric Pierrot, Dominique Frot, Michel Duchaussoy, Gisèle Casadesus

<https://www.youtube.com/watch?v=k69RymMxuvw>

SINOPSI

El 16 de juliol de 1942 es produïx la detenció de milers de persones jueves residents a París, Sarah i la seua família també són detingudes, l'únic que aconseguix escapar és el seu germà menut, Michel. Quan la policia entra en casa, Sarah amaga el germà en un armari i tanca amb clau, Sarah li promet que tornarà a buscar-lo quan els alliberen.

Seixanta-set anys més tard, a Julia Jarmond, una periodista nord-americana establida a París, li encarreguen que escriga un article sobre la batuda, és aleshores quan coneix la història de Sarah i decidix investigar quin va ser el destí i per què estava relacionada amb la família del marit.

VALORS QUE S'HI PODEN TREBALLAR

La importància de conèixer la història per a evitar que es repetisca qualsevol forma de violència col·lectiva, el rebuig de l'opressió i de la violència, el respecte pels drets humans i la dignitat de les persones, la solidaritat entre les persones i el valor i la valentia per a defendre les causes justes.

PERSONATGES

Sarah

És una xiqueta jueva de 10 anys que viu amb la família a París. Sarah és feliç, viu en el seu món aliena a tot el que està succeint, però la seua vida canviarà per complet després de ser detinguda. A partir d'eixe moment demostrarà tot el coratge i valentia per a sobreviure i poder complir la promesa que li va fer al germà.

Julia Jarmond

Periodista nord-americana establida a París des de fa 20 anys, casada amb un francès i mare d'una xiqueta d'onze anys. Tot comença a canviar per a ella quan li encarreguen que escriga un article sobre la batuda, Julia comença a investigar i descobreix que en l'apartament al qual es traslladaran va viure una família jueva víctima de la batuda, la família Starzynski, el pare i la mare apareixen en la llista de persones mortes a Auschwitz, però la filla Sarah i el fill Michel no. L'objectiu de Julia serà trobar Sarah.

Edouard Tezac

Sogre de Julia, va conèixer Sarah quan una vesprada va aparèixer esta al pis al qual s'acabava de traslladar amb la família, buscava el seu germà. Ja no en va saber res més, son pare li va prohibir parlar del que havia succeït i ho van mantindre en secret, ningú de la família no en sap res.

William Rainsferd

És el fill de Sarah, viu a Itàlia alié a tota esta història. Julia Jarmond el posarà sobre la pista, finalment son pare li contarà la veritat i li entregarà uns papers que guardava de sa mare entre els quals es troba el seu diari.

Jules i Geneviève Dufaure

Són un matrimoni que viu en un poble prop de París, quan Sarah escapa del camp de concentració l'amaguen a sa casa per a evitar que l'exèrcit nazi la trobe i la deporte. Li salven la vida, i des d'eixe moment es convertiran en la seua família, la família oficial.

Proposta d'Activitats

Activitat prèvia a la projecció

"VEL-D'HIV"

Objectius:

- ✓ Fomentar l'interés per la pel·lícula.
- ✓ Situar els fets en un moment concret de la història.

Tècnica utilitzada:

- ✓ Col·loqui.

Materials:

- ✓ Document annex I.

Desenvolupament:

FASE 1 - L'activitat començarà amb la lectura de la sinopsi de la pel·lícula, per a complir el primer objectiu proposat (fomentar l'interés per la pel·lícula) serà necessari aportar alguna dada que cree expectació:

- ✓ La pel·lícula està basada en fets reals, el 16 i 17 de juliol de 1942 milers de persones jueves van ser arrestades i retingudes al Velòdrom d'Hivern de París durant cinc dies, des d'allí van ser deportades a Auschwitz on la majoria va ser exterminada.
- ✓ La pel·lícula ens conta una història commovedora, capaç d'impressionar i difícil d'oblidar. Tant els personatges com la història de Sarah són pura ficció, però sens dubte va haver-hi milers d'històries que podrien igualar o superar en crueltat la de Sarah.

FASE 2 - Després d'esta introducció es repartirà al grup un document (annex I) amb informació sobre la "Batuda del Velòdrom d'Hivern" més coneguda a França com "Vel-d'hiv", amb l'objectiu de situar els fets en un moment concret de la història. Es deixarà un temps per a llegir el document.

FASE 3 - Finalment, començarà un col·loqui on es parlarà de la persecució del poble jueu a Europa, el col·loqui pot començar fent les preguntes següents: què sabeu de l'Holocaust?, quan anomenem l'Holocaust immediatament pensem en Polònia i en Auschwitz, però en quins altres països d'Europa també va ser perseguit el poble jueu?, havíeu sentit parlar alguna vegada de "La Batuda del Velòdrom d'Hivern"?

Activitats posteriors a la projecció

"Hores Fosques"

Objectiu:

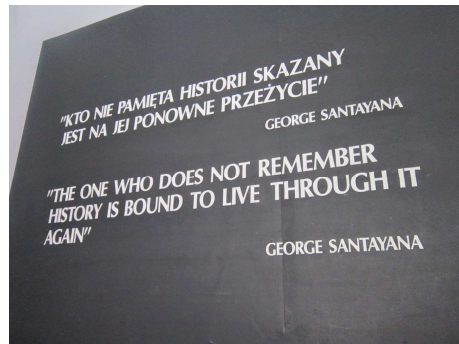
- ✓ Valorar la importància de conèixer la història per a evitar que es repetisca qualsevol forma de violència col·lectiva.

Tècniques utilitzades:

- ✓ Reflexió i debat.

Materials:

- ✓ Document annex II.
- ✓ Llapis o bolígraf, paper.

Desenvolupament:

FASE 1 – Per a entendre el sentit d'esta activitat caldrà recordar l'escena en què estan en una reunió en la redacció de la revista Julia Jarmond, el director de la revista i dos jòvens periodistes. Quan el director anomena el "Vel-d'Hiv" Mike i la seua companya pregunten què és, mai havien sentit parlar-ne i és més, donen per sabut que va ser l'exèrcit nazi el responsable, no sabien que va ser la policia francesa la que es va encarregar de dur a terme els arrestos i les deportacions.

FASE 2 – El document annex II conté el discurs que va pronunciar el 16 de juliol de 1995 l'aleshores president de la República francesa, Jacques Chirac. En este document Jacques Chirac afirma que és necessari reconèixer les faltes del passat i no ocultar res de la història per molt fosca que siga. Es repartirà el document i es deixarà un temps per a la lectura i posterior reflexió.

FASE 3 – Partint de l'anàlisi d'una frase de George Santayana i del missatge de Jacques Chirac s'iniciarà un debat sobre la importància de conèixer la història.

- ✓ George Santayana: "Aquells que no recorden el passat estan condemnats a repetir-lo" (esta frase es troba emmarcada en el camp de concentració d'Auschwitz).
- ✓ Jacques Chirac: "Transmetre la memòria del poble jueu, els patiments, els camps; testimoniar una vegada i una altra; reconèixer les faltes del passat i les faltes comeses per l'Estat; no ocultar res de les hores fosques de la nostra història, significa –dit amb la major senzillesa– defensar una idea de l'home, de la llibertat i de la dignitat». (Document annex II).

Per a finalitzar l'activitat es redactarà un document amb les conclusions a què s'haja arribat.

"Testimonis"

Objectius:

- ✓ Fomentar el respecte pels drets humans, la dignitat i el valor de les persones.
- ✓ Treballar l'empatia.
- ✓ Valorar la importància de la solidaritat, el valor i la valentia.

Tècniques utilitzades:

- ✓ Reflexió.
- ✓ Posada en comú.
- ✓ Col·loqui.

Materials:

- ✓ Document annex III.
- ✓ Llapis i paper.

Desenvolupament:

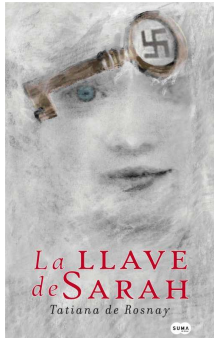
FASE 1 – L'activitat començarà recordant diversos moments de la pel·lícula que transmeten l'intens patiment i el dolor dels personatges: l'arrest, les dures imatges que es veuen al Velòdrom, la separació del pare, la por de Sarah quan escolta un ancià dir que no li té por a la mort i que està preparat per a afrontar-la, el moment en què és arrancada literalment dels braços de sa mare, el patiment de Sarah pel germà i les conseqüències psicològiques que desencadenen el tràgic final.

FASE 2 – En esta segona fase es repartirà un document (annex III) on s'han arreplegat quatre testimonis reals de persones que van conèixer de primera mà o van patir els fets ocorreguts a París. Després de la lectura dels testimonis es deixarà un temps per a reflexionar sobre el que s'ha llegit i anotar en un paper els sentiments que s'hagen anat experimentant durant la lectura.

FASE 3 – L'activitat finalitzarà amb una posada en comú dels sentiments experimentats i amb un col·loqui sobre la importància de la solidaritat entre les persones.

- ✓ Posada en comú. De tots els sentiments es triarà el més pronunciat com a paraula que resumisca els fets ocorreguts.
- ✓ Col·loqui. El col·loqui començarà després de recordar tot el que el matrimoni Dufaure va fer per Sarah i tornar a llegir el testimoni de Madame Collin (annex III).

Lectures recomanades

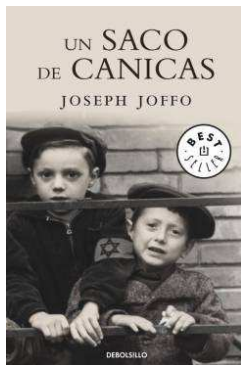
LA LLAVE DE SARAH

Tatiana de Rosnay
Editorial Suma de Lletres, 2007
Nre. de pàgines: 400
ISBN: 9788483650264

LA VERITAT SEMPRE TROBA LA LLUM

París, 1942. Les autoritats arresten 13.000 persones jueves. El xicotet Michel s'oculta en un armari. La germana Sarah tanca la porta per a protegir-lo i es guarda la clau. Però el destí de la família Starzynski és protagonitzar una de les pàgines més tristes de la història.

París, 2002. Julia Jarmond prepara un reportatge en ocasió del seixanté aniversari de la batuda. La reportera reconstruïx l'itinerari dels Starzynski i la lluita de Sarah per salvar el germà. L'epopeia de la xiqueta serà un exemple a seguir per a Julia i per als qui han viscut amb el pes de la culpa.

UN SACO DE CANICAS

Joseph Joffo
Editorial Debolsillo, 2003
Nre. de pàgines: 296
ISBN: 9788497595681

«Este llibre, és el llibre de la por, de l'angoixa i del patiment, podria haver sigut també el llibre de l'odi, però és, comptat i debatut, un crit d'esperança i amor.»

El peluquer Joffo, un honrat jueu establert al París ocupat per l'exèrcit nazi, decidix dispersar la família per a evitar el cruel i possible destí que els espera. Els fills, Joseph i Maurice han de sobreviure, als seus deu i dotze anys, sense entendre molt bé el que succeïx al seu voltant. Els dos xiquets passen en un mateix dia de jugar a les boletes al col·legi a intentar creuar cap a la França lliure sense ser capturats pels soldats alemanys. Sols en un univers trastornat, on la barbàrie, l'amistat, la picaresca i, sobretot, la por imposen una sola llei: la supervivència. Davant d'açò només està l'enginy de dos menuts.

Pla Municipal de Drogodependències (PMD/UPCCA-València). Ajuntament de València

Centre de Documentació CENDOC Dr. Emilio Bogani

Fundació d'Ajuda contra la Drogaddicció (FAD)

c/ Amadeu de Saboia, 11. Planta Baixa, pati D.

46010 - València

Tlf. 962 08 20 29

Fax 96 398 18 08

www.valencia.es/pmd

www.cendocbogani.org

www.tutoriasenred.com

DOCUMENT ANNEX I

El text íntegre el podeu trobar a: **Lectures de l'Holocaust**

http://www.lecturasdelholocausto.com/uploads/1/0/9/6/10969104/gua_veldromo_de_invierno.pdf

"LA BATUDA DEL VELÒDROM D'HIVERN"

Els dies 16 i 17 de juliol de 1942, més de 13.000 persones jueves d'origen estranger de París van ser detingudes i tancades durant cinc dies al Velòdrom d'Hivern de la capital francesa. Des d'allí serien traslladades a diversos camps de concentració de la contornada, com a etapa prèvia a la seua deportació a Auschwitz, on moririen quasi totes.

Aquella acció es coneixeria des d'aleshores com la Batuda del Velòdrom d'Hivern i es convertiria en una de les majors vergonyes de la història de França, ja que van ser autoritats, policies i col·laboradors francesos els qui van organitzar i van dur a terme tota l'operació.

DE LA COL·LABORACIÓ AL GENOCIDI

Després de la invasió alemanya en l'estiu de 1940, França queda dividida en dos mitats: la zona nord (incloent-hi París) en mans de l'exèrcit invasor, i la zona sud, amb capital a Vichy, on es forma un govern col·laboracionista.

Les mesures antisemites no es fan esperar: a l'octubre de 1940, es firma un decret excloent les persones jueves de l'exercici de certes professions (l'Administració, l'exèrcit, l'ensenyança, els mitjans de comunicació), al mateix temps es fa un cens i al maig de 1941 es produïxen les primeres batudes en zona ocupada. El 7 de juny de 1942 s'implanta l'obligatorietat de portar l'estrela groga per a totes les persones jueves de la zona ocupada.

OPERACIÓ VENT PRIMAVERAL

Heydrich, mà dreta de Hitler, viatja personalment a París per a planificar l'inici de la deportació a gran escala. El 6 de maig de 1942 es reünix amb René Bousquet, màxima autoritat policial del govern de Vichy.

Per a preservar una aparença de sobirania, les autoritats franceses accepten fer-se càrrec de tota l'operació, que portarà el nom en clau de *Vent printanier* (Vent primaveral).

DINS DEL VELÒDROM

A les cinc del matí del dijous 16 de juliol, la policia comença a colpejar a les portes de les llars jueves. En dos dies, són arrestades 12.884 persones: 3.031 hòmens, 5.802 dones i 4.051 xiquets i xiquetes. El 20 de juliol les xifres arriben fins a les 13.152 persones detingudes, menys de la mitat de les previsions fetes per l'exèrcit nazi, que comptaven de capturar a la majoria de les 27.361 persones jueves empadronades a l'anomenat fitxer Tulard.

Les famílies amb menors de 16 anys són tancades al Velòdrom d'Hivern i la resta són traslladades al camp de Drancy, als afores de París.

Són 8.160 persones –hòmens, dones (algunes en avançat estat de gestació), menors de totes les edats, persones ancianes–, amuntegades en condicions dantesques. No hi ha res preparat per a elles: no tenen menjar, llits, medicines, quasi aigua, sanitaris. El soroll allí és infernal (plors, crits, laments continus), els llums mai no s'apaguen, la pudor sufoca la respiració tot just penetrar en el recinte, desproveït per complet de condicions higièniques.

DELS CAMPS DE CONCENTRACIÓ A LA DEPORTACIÓ

Després de cinc dies infernals, les dones i els menors internats al Velòdrom es traslladen als camps de Pithiviers i de Beaune-la-Rolande, als afores de París. L'aglomeració torna a ser espantosa, sense condicions higièniques, els camps es transformen de seguida en un atroç abocador. Ja des de fora, conforme un s'hi va acostant, la pudor és insuportable. A la falta de condicions higièniques s'afeg l'escassetat de menjar. Les epidèmies es multipliquen, en especial en els menors, plens de puces i de polls. Durant juliol i agost els menors són deportats a Auschwitz. La majoria són gasejats a la seua arribada.

ELS XIQUETS I XIQUETES DE LA BATUDA

4.115 menors van ser capturats des del 16 fins al 20 de juliol. Després del seu pas per l'infern del Velòdrom d'Hivern, tots serien evacuats juntament amb les seues mares, als no menys terribles camps d'internament de Beaune-la-Rolande i Pithiviers. A l'acabament de juliol, les mares seran separades dels seus fills i filles en escenes aborronadores, per a ser enviades a Auschwitz i gasejades immediatament.

Els menors, de 2 a 12 anys, van romandre sols, abandonats a la seua sort en condicions atroces (malalts, desnodruts, bruts, plens de paràsits). A partir de mitjan agost, van ser portats a Drancy (camp de concentració); des d'allí, amuntegats en vagons de bestiar, com abans van anar els seus pares i mares, sense a penes aigua ni provisions i davall una calor espantosa, viatjaran fins a Auschwitz. Cap menor va sobreviure.

El text íntegre el podeu trobar a: **Lectures de l'Holocaust**

http://www.lecturasdelholocausto.com/uploads/1/0/9/6/10969104/gua_veldromo_de_invierno.pdf

DOCUMENT ANNEX II

Text extret de: **Lectures de l'Holocaust**

http://www.lecturasdelholocausto.com/uploads/1/0/9/6/10969104/gua_veldromo_de_invierno.pdf

El 16 de juliol de 1995, l'aleshores president de la República francesa, Jacques Chirac, va reconèixer oficialment la responsabilitat de França, durant la Segona Jornada nacional commemorativa de les persecucions racistes i antisemites comeses davall l'autoritat de fet de l'anomenat *Govern de l'Estat francès* i el 53 aniversari de la batuda del Velòdrom d'Hivern.

"Sí, la bogeria criminal de l'ocupant va ser secundada per francesos, per l'Estat francès. Fa 53 anys, el 16 de juliol de 1942, 450 policies i gendarmes francesos, davall l'autoritat dels seus comandaments, van respondre a les exigències dels nazis. Eixe dia, a la capital i a la regió parisenca, vora 10.000 hòmens, dones i xiquets jueus van ser arrestats al seu domicili, a primera hora del matí, i concentrats en les comissaries de policia.

França, pàtria de les Llums i dels Drets de l'home, terra d'acollida i d'asil, va dur a terme eixe dia una cosa irreparable. Faltant a la seua paraula, va entregar els seus protegits als botxins. Conduïts al Velòdrom d'Hivern, les víctimes van haver-hi d'esperar diversos dies, en les condicions terribles que es coneixen, a ser conduïts a algun dels camps de trànsit –Pithiviers o Beaune-la-Rolande– oberts per les autoritats de Vichy. L'horror, però, no feia més que començar. Seguirien altres batudes, noves detencions, a París i a províncies. 74 trens partiran cap a Auschwitz. 76.000 deportats jueus no tornaran mai.

Transmetre la memòria del poble jueu, els patiments, els camps; testimoniar una vegada i una altra; reconèixer les faltes del passat i les faltes comeses per l'Estat; no ocultar res de les hores fosques de la nostra història, significa –dit amb la major senzillesa– defensar una idea de l'Home, de la seua llibertat i de la seua dignitat."

ENTRE ELS DIES 16 I 17 DE JULIOL DE 1942, 13.152 JUEUS VAN SER ARRESTATS A PARÍS I ELS SEUS ENCONTORNS, DEPORTATS A AUSCHWITZ I ASSASSINATS PER ORDE DELS OCUPANTS NAZIS, LA POLICIA DEL GOVERN DE VICHY VA TANCAR EN CONDICIONS INHUMANES 1.129 HÒMENS, 2.916 DONES I 4.115 XIQUETS AL VÉLODROME D'HIVER, QUE S'ALÇAVA EN ESTE LLOC. EL NOSTRE AGRAÏMENT A AQUELLS QUE VAN INTENTAR SALVAR-LOS. CAMINANT QUE PASSES PER ACÍ, MAI NO HO OBLIDES!

Placa commemorativa al Bulevar Grenelle, al lloc que ocupava VéloDrome d'Hiver

Text extret de: **Lectures de l'Holocaust**

http://www.lecturasdelholocausto.com/uploads/1/0/9/6/10969104/gua_veldromo_de_invierno.pdf

DOCUMENT ANNEX III

Textos extrets de:

Lectures de l'Holocaust

http://www.lecturasdelholocausto.com/uploads/1/0/9/6/10969104/gua_veldromo_de_invierno.pdf

TESTIMONIS EXCEPCIONALS

Abans de finalitzar el primer dia de la batuda, el Moviment Nacional Contra el Racisme (MNCR) aconseguí introduir dos observadors no jueus, les germanes Cathala, proveïdes de papers falsificats com a assistents socials. A l'eixida escriuran un estremidor *Relat del tractament infligit a les famílies jueves*, publicat clandestinament a l'agost de 1942, i únic testimoni de primera mà d'allò que ha ocorregut a l'interior del Velòdrom.

El Velòdrom d'Hivern albergaria unes dotze mil persones el primer dia. Res no s'havia previst per a elles. Ni tan sols palla. Els internats van ser "instal·lats" als bancs o assentats en terra. A les nits, els xiquets es gitaven en terra, els adults romanien assentats als bancs. Cap avituallament durant els dos primers dies.

Els qui no havien portat provisions es van quedar amb l'estómac buit. Al tercer dia, es van distribuir 79 grams de pa i tres tasses de caldo Kub [cubs de caldo, tipus Avecrem] per dia i persona. Res d'aigua per a beure o llavar-se. Els comuns, en nombre d'una dotzena, es van embossar de seguida i ningú no es va preocupar de desembossar-los. S'havien desbordat i incomodaven els internats. Esta situació no va tardar a desencadenar una sèrie d'esvaïments, de crisi de nervis, d'accessos de malalties, de temptatives de suïcidi. No hi havia més que tres metges i un nombre insuficient d'infermeres. Una jove de setze anys va patir diversos desmaïes al llarg del dia que va seguir al seu alliberament (per ser titular de nacionalitat francesa). Una vegada restablida, va declarar:

"És un autèntic escorxador, els malalts escupen sang; la gent es desmaïa per totes bandes. Els crits dels xiquets són ensordidors. És per a tornar-se boig. Un antic combatent, alliberat juntament amb la seua família, negre de brutícia, declara: Ens hem salvat de la mort. He estat en el front, però mai no havia vist res paregut."

"Hem presenciat alguns avortaments i alguns parts. Una jove ha embogit i udolava sense parar. Una mare de quatre xiquets no parava de cridar. Durant tot el dia i tota la nit, un rumor ensordidor, un soroll infernal omplia el recinte. Les mares, que ja no podien suportar més els patiments dels seus menuts, demanaven als policies que els mataren junts."

Durant els cinc dies es van donar diversos casos de crisi de bogeria, de temptatives de suïcidi i va haver-hi una trentena de morts, dels quals diversos xiquets. Algunes mares van aconseguir fer passar els seus fills de set, huit i deu anys per un forat, i els van espantar fora del recinte alhora que els deien: "Salva't, fill, demana a la bona gent que t'arreglegen, ta mare està perduda per sempre. Un policia, després d'una nit de servici, confessava amb llàgrimes als ulls: Si haguera de presenciar una nit més este espectacle, em tornaria boig o em mataria. Les infermeres en cap amenaçaven d'anar-se'n d'allí si no s'enviaven socors immediatament.

A pesar de ser alertades el dia abans per la Resistència jueva, la majoria de jueus estrangers no tenen on fugir. Les organitzacions clandestines jueves aconseguiren salvar nombroses persones que han fugit, especialment menors i els confien a famílies franceses en el camp o els ajuden a travessar a la zona no ocupada.

Altres es posen en mans de la primera persona coneguda que troben, com és el cas d'una mare jueva que va entregar la seua filla a una veïna, madame Collin, una institutriu.

"El passat juliol", conta la salvadora a una amiga, "al carrer Pas-de-la-Mule, vaig presenciar la partida de tres autobusos plens de famílies jueves que els policies havien tret de les seues vivendes. Era increïble! Jo coneixia de vista quasi tot el món... Una dona em va fer senyals d'acostar-me: rmporte's a la meua filla, senyora, amb vosté no tindrà por de deixar-me. No vull que ella passe pel que pressetisc... La xiqueta em va agafar de la mà i em va seguir a casa. Ho vaig fer perquè era el que calia fer».

[Font: <http://www.aidh.org/Racisme/shoah/rafle/index.htm>]

Carta llançada en marxa per una deportada

Éperney, 27-7-1942

"No sé si esta carta t'arribarà. Ens trobem en un vagó de bestiar. Ens han llevat fins i tot els objectes de neteja més necessaris. Per a un viatge de tres dies, a penes tenim pa, i l'aigua amb comptagotes. Fem les necessitats sense molestar-nos, al sol, hòmens i dones. Hi ha una morta entre nosaltres.

Quan agonitzava, vaig demanar socors. Tal vegada hagueren pogut salvar-la. Però els vagons estan segellats i ningú va vindre a socórrer-la. I ara hem de suportar la pudor de la mort. Ens amenacen de colpejar-nos o disparar-nos. La meua germana i jo ens donem ànims una a l'altra i, a pesar de tot, tenim confiança.

Vos bese a tots, als xiquets, a la família i als amics. Sarah."

[Font: <http://www.aidh.org/Racisme/shoah/rafle/index.htm>]

Separació de les mares de les seues filles i fills.

Escenes tràgiques i indignants van tindre lloc en el moment en què es va separar les mares dels fills. Estos s'aferraven a les mares cridant: "Mare, no te'n vages!". Diverses dones es van llançar sobre els seus fills alhora que suplicaven els guàrdies que els mataren allí mateix abans que separar-les de les seus criatures. Els guàrdies els separaven a colps de porra, sense perdonar ni tan sols els xiquets. Com ni encara així permetien que les separaren dels fills, acabaven sent introduïdes a la força dins dels autocars, baldades a colps i amenaçades de mort.

Els xiquets de dos a tretze anys es van quedar sols, sense cap vigilància, famolencs i coberts de brutícia. A partir d'aleshores a cada un li varen assignar un número que utilitzarien per a cridar-los.

(Font: Adam Rayski, *Il y a soixante ans, la rafle du Vélodrome d'Hiver*

<http://www.aidh.org/Racisme/shoah/rafle/index.htm>)

Textos extrets de: **Lectures de l'Holocaust**

http://www.lecturasdelholocausto.com/uploads/1/0/9/6/10969104/gua_veldromo_de_invierno.pdf